

HANEP

Basahin Mo Ito!

Taon 10 Blg. 49

April 6-12, 2026

P10.00

Sa gitna ng mga tensiyon sa buong mundo...

MEDIA, MGA LIDER NG NEGOSYO; HINIMOK NG PANGULO NG MEKENI NA MAGPAKALAT NG PAG-ASA

NAGBIGAY ng mensahe si Dr. Maricor M. Malitao, Executive President WEF Women Economic Forum ASEAN 2026 G100 Global Chair for Business Chambers & Partners, sa nakatakdang Women Economic Forum ASEAN 2026 Philippines sa darating na ika-18, 19, 20, at 21 ng Hunyo 2026 makaraang ganapin ang unang yugto ng naturang okasyon. Kasamang dumalo sa nasabing pagtitipon sina Atty. Rowena Guanzon; Datin Dr. (H. C.) Hajah Hartini Osman, past President, Asean 2025 G100 Global Chair, Philanthropy, Business, Poverty Eradication; at Amielyn "Asiyah" Limbona Women Economic Forum Asean, na ginanap sa Wyndham Garden Hotel, Roxas Boulevard, Paranaque. **(REY NILLAMA)- story p.2**

TAMPOK sa press conference na ginanap kamakailan sa PIA Auditorium, 4/F PIA Building, Visayas Avenue, Quezon City si Department of Science and Technology Secretary Renato Solidum na naglabas ng resulta ng ginanap na eksaminasyon para sa mga kabataang lumahok sa pagsusulit ng Pisay NCE na karamihan ay lalaki at nagmula sa pampublikong paaralan ang pumasa. Nagbigay din ng mga pahayag sa naturang usapin sina DOST Usec. Maridon O. Sahagun, DOST-PSHSS Mr. Ed Herpert D. Briones, at DOST-PSHSS Executive Director Dr. Ronalee N. Orteza. **(REY NILLAMA) – story p.3**

PROPEL BUSINESS HUB OPENS TO DRIVE COMMERCIALIZATION OF FILIPINO INNOVATIONS- story p.7

ACCEPTING ADS, PLEASE CALL: 0977-7844136/ 0968-7122927

Sa gitna ng mga tensiyon sa buong mundo...

MEDIA, MGA LIDER NG NEGOSYO; HINIMOK NG PANGULO NG MEKENI NA MAGPAKALAT NG PAG-ASA

Nanawagan ang presidente ng Meken Food Corporation sa mga media practitioner at mga lider ng negosyo na higit pa sa paghahatid ng makatotohanan at walang pinapanigan na impormasyon sa pamamagitan ng aktibong pagpapalaganap ng pag-asa, lalo na sa gitna ng patuloy na mga tensiyon sa mundo na nakakaapekto sa mga ekonomiya at komunidad.

Sa pagsasalita sa panahon ng kanyang pagtanggap bilang isang honorary member ng Camp Vicente Lim Press Corps (CVLPC) nitong Marso 20, ang Meken president na si Mr. Pruds Garcia, ay nagbigay-diin sa kritikal na papel ng parehong sektor sa paghubog ng pampublikong sentimento sa mga panahong walang katiyakan, kabilang ang mga naiimpluwensyahan ng internasyonal na mga salungatan tulad ng sitwasyong kinasasangkutan ng Iran. "Bagama't responsibilidad nating iulat at ipahayag ang katotohanan, mahalaga rin na magbigay ng inspirasyon sa pag-asa at katatagan ng ating mga tao," aniya, na binibigyang-diin ang impluwensya ng mga salaysay ng media at pamumuno ng korporasyon sa paggabay sa mga komunidad sa pamamagitan ng krisis.

Ang honorary membership ay iginawad bilang pagkilala sa makabuluhang kontribusyon ng Meken Food Corporation sa industriya ng pagkain at ang lumalawak na epekto nito sa kabila ng Central Luzon hanggang sa iba pang pangunahing rehiyon, partikular sa CALABARZON.

Idinaos ang oathtaking ceremony bilang bahagi ng pagdiriwang ng ika-23 anibersaryo ng CVLPC sa Santa Rosa, Laguna, kung saan pinagsama-sama ang mga miyembro ng press corps, stakeholders, at partners mula sa iba't ibang sektor.

Sinabi ng mga opisyal ng Camp Vicente Lim Press Corps na ang pagsasama ng mga kinatawan mula sa sektor ng negosyo ay nagtatampok sa lumalaking kahalagahan ng pakikipagtulungan sa pagitan ng media at industriya sa pagtugon sa mga hamon ng lipunan. Ang Meken Food Corporation, na nagsimula bilang isang rehiyonal na kumpanya ng pagkain sa Pampanga, ay lumago sa isang kinikilalang tatak na may mas malawak na pambansang presensya, na patuloy na nagtataguyod para sa pagpapaunlad ng komunidad at responsableng mga kasanayan sa negosyo.

Paglulunsad ng Women Economic Forum ASEAN 2026 Pilipinas

Ipinagmamalaki at labis na nagpapasalamat akong tinatanggap ko kayong lahat sa estratehikong paglulunsad ng Women Economic Forum ASEAN 2026 Philippines. Lubos kaming pinarangalan sa presensya ng aming panauhing pandangal at pangunahing tagapagsalita Dr. Haji Haja Hartinos, ang Pangulo ng G1 Club Global 2026 mula mismo sa Malaysia at ang pandaigdigang tagapangulo para sa pilantropiya at pag-alis ng kahirapan at ang pangulo ng Women Economic Forum WEF ASEAN.

Ang kanyang pamumuno sa pandaigdigang larangan ay patuloy na nagbibigay-inspirasyon sa mga kababaihan sa iba't ibang bansa na mamuno nang may layunin.

Ang pananaw at epekto ng kanyang mensahe ngayon ay walang duda na magtatakda para sa ating paglalakbay patungo sa 2026 na nakatakda sa ika-18, 19, 20, at 21 ng Hunyo 2026. Tandaan ang araw na ito, hayaan nyo akong kilalanin

ang aming mga kasosyo sa steam at mga dealer ng inisyatibong ito, empowered na dedikadong koponan na pinangungunahan ng aming G1 country chair para sa mga business chambers at partnership.

Dating komisyoner ng Philippine Commission on Women na si Ameline Aslia Limbona, para sa kanyang matibay na dedikasyon sa pagbubuo ng malalakas na alyansa sa aming hardwing digital infrastructure chair, si Miss Antonio, na gumaganap ng mahalagang papel sa pagpapasulong ng inobasyon at konektividad.

Pinapalakas ang mga ekonomiya at nagbubuo ng tulay sa digital na ekosistema. At sa aming dedikadong maganda at maasahang tagapangulo ng sponsorship, Ginang Suborales at sa kanyang masipag na koponan na ang mga pagsisikap ay naging mahalaga sa pagpapatupad ng bisyon na ito.

Hayaan ninyo rin akong samantalain ang pagkakataong ito upang

magmuni-muni sa isang mahalagang yugto sa ating paglalakbay. Ang opisyal na pagsisimula ng kaganapan ay ginanap noong ika-4 ng Pebrero, 2026 sa mahusay na Eastern Hotel at naroroon din ang mahal naming si Dr. Hartini kasabay ng ating mga kaibigang ASEAN.

Ito ay naging matagumpay na kaganapan. Sa pagtutulungan ito ng mga pinuno, kasosyo, at tagapagtaguyod na nagkaisang itaguyod ang pamumuno ng kababaihan at pang-ekonomiyang pagpapalakas sa buong ASEAN at kaya ito ay isang malaking gawain para sa ating lahat.

Ang pagtitipon ngayon dito sa Windam Hotel ay pagpapatuloy ng momentum. Isang makabuluhang paunang yugto sa pangunahing forum na gaganapin muli ulit ang mga petsa, Hunyo 18 hanggang 21, 2026. Nasa tala na ito kaya muli, uulitin ko ang mga petsa paminsan-minsan, Ang estratehikong paglulunsad na ito ay nagpapatunay na maayos nang sumusulong ang ating paglalakbay at Sama-sama tayong lumilikha ng isang tunay na pagbabago na ginagabayan ng ating koponan ngayong taon bilang host para sa ASEAN women leaders, na lumilikha ng kapaligiran para sa inklusibong paglago ng ekonomiya at napapanatiling kaunlaran, at ang ating gabay na mensahe.

Hinaharap natin at pinagtibay muli ang ating kolektibong pangako na bigyang-kapangyarihan ang mga kababaihan bilang mga tagapaghatid ng inklusibong paglago at napapanatiling kaunlaran. Lalo kaming nagpapasalamat sa aming mga kasamang media na narito ngayon na ang kanilang papel sa pagpapalaganap ng aming mensahe ay mahalaga. Sa pamamagitan ng inyong mga plataporma, ang bisyon ng web ASEAN 2026 ay umaabot sa mas malawak na madla na nag-iinspire ng mas maraming kababaihan at komunidad na makilahok sa kilusang ito. Ang estratehikong paglulunsad na ito ay higit pa sa isang pagtitipon. Ito ay isang panawagan para sa aksyon.

Ito ay kung saan nagsisimula ang mga ideya, pinalalakas ang mga kasosyo at ang ating mga pinagsamang aspirasyon ay nagkakaroon ng reporma. Sa aming mga kasosyo, maraming salamat sa mga sponsor at stakeholder. Salamat sa inyong walang sawang suporta. Sa aming mga kapitbahay sa Asya at mga kaibigang pandaigdig, pinalalakas ng inyong presensya ang lakas ng ating pinagsamang bisyon at pagkakaisa. Habang

tinatanaw natin ang Hunyo 2026, muli ang mga petsa ay sa Hunyo 18, 19, 20 at sa ika-apat na araw magkakaroon tayo ng paglilibot sa pamana. Maraming salamat po sa aming mahal na presidente BBM na dalawang araw na ang nakalipas ay nakatanggap ako ng mensahe na naaprubahan na nila ang heritage tour sa Malacañang. Salamat po. At sa ikatlong araw, sa ika-28 bago ang aming gala dinner at awards night, ipapasa namin ito sa Singapore upang maging host ng Women Economic Forum ASEAN Singapore sa susunod na taon dahil ang host ng ASEAN sa susunod na taon ay Singapore.

Noong nakaraang taon ay Malaysia at ito ay ipinasa sa akin ng ating magandang ka-date na si Dr. Hartini sa Malaysia.

Samantala nagbigay naman ng sariling mensahe si dating Comelec Komisyoner Atty. Rowena Guanzon kung saan ay kanyang tinalakay ang mga sumusunod.

Ano ang merkado sa ASEAN? Sa tingin ko, doon makakatulong sa atin ang World Economic Forum. Maaari nilang tulungan tayong tukuyin kung ano ang mga produktong kanilang ibebenta at eksaktong saan at magkano. At saka, ang kanilang mga kapatid sa Pilipinas ay maaaring mabigyan ng kapital, halimbawa sa pamamagitan ng lupa o sa pamamagitan ng mga nonprofit na organisasyon.

Kaya mga kaibigan ko, hindi lamang ito isang karangalan para sa akin kundi isang malugod na pagbabalik para sa akin na makasali muli sa kilusan para sa karapatan ng kababaihan. Tulad ng alam ninyo, nagsimula ako sa kilusan para sa karapatan ng kababaihan bilang isang abogado at marami na kaming nagawa sa Asya.

Sa katunayan, sa isa sa aking mga libro ay isang kolaborasyon kasama si India Jim, dating Sweet General ng India at mga eksperto sa batas ukol sa kasarian sa Sri Lanka at iba pang mga bansa sa Asya.

Kaya habang ang Pilipinas ay may sapat na mga batas sa pagprotektang karapatan ng kababaihan, kulang ito sa mga batas tungkol sa ekonomikong pagpapalakas ng kababaihan at walang natatanging inisyatiba ng pamahalaan upang itaguyod ang ekonomikong pagpapalakas ng kababaihan sa pamamagitan ng pagbibigay sa kanila ng kapital at habang tinitingnan natin ang Land Bank para sa pamumuno, sana ang pulong na ito ay maging talagang napaka-produktibo.

Mga expressway ng MPTC, full alert noong Semana Santa

Ang Metro Pacific Tollways Corporation (MPTC) at ang network ng mga expressway nito na NLEX, SCTEX, NLEX Connector, CAVITEX, CALAX, at CCLEX sa Cebu ay inilunsad ang "Biyaheng Arangkada motorist assistance program mula Marso 27 hanggang Abril 6, 2026.

Ang inisyatiba ay ipinatupad din sa SCTEX at CAVITEX sa pakikipagtulungan sa Bases Conversion Development Authority (BCDA) at Philippine Reclamation Authority (PRA) sa pamamagitan ng PEA Tollway Corporation, ayon sa pagkakasunod.

Bilang bahagi ng programa, pinalaki ng MPTC ang deployment ng mga tauhan sa buong network nito upang matiyak ang mahusay na pamamahala sa trapiko, mabilis na pagtugon sa insidente, at maayos na mga transaksyon sa toll sa panahon ng paglalakbay noong Holy Week. Ang inisyatiba ng "Biyaheng Arangkada" ay sumasalamin sa pangako ng MPTC na tiyakin ang isang ligtas na paglalakbay sa Semana Santa para sa mga motorista at pampublikong nagko-

commute, na nagbibigay-daan sa mga manlalakbay na ligtas na makipag-ugnayan sa kanilang mga pamilya sa panahon ng pagmumuni-muni.

Kasama sa naipagkaloob na asiste ng motorista ay ang mga istasyon ng tulong sa tabing daan na may estratehikong kinalalagayan.

Ang naka-standby na mga medikal na koponan sa mga piling hinto, availability ng EV charging stations at libreng wifi sa mga piling NLEX at SCTEX Rest and Refuel Stations.

Libreng 24/7 basic mechanical services sa lahat ng NLEX at SCTEX Rest and Refuel Stations. Gayundin ang libreng paghila sa pinakamalapit na exit para sa Class 1 (at Class 1M para sa CCLEX) mula Marso 27, 6:00 AM hanggang Abril 6, 6:00 AM. 24/7 na suporta sa serbisyo sa customer sa pamamagitan ng hotline (1-35000) at ang MPT DriveHub app.

Sa naturang panahon ay sinusipinde ang mga roadwork, pagsasara ng lane, at maintenance activity para makatulong na matiyak ang maayos na daloy ng trapiko sa mga expressway. Naka-standby

din ang mga traffic team para i-activate ang mga counterflow scheme kapag pinahihintulutan ng mga kondisyon.

Epektibo naman ang ginawang paghimok ng MPTC sa mga motorista para sa pagplano ng mga biyahe bago ang peak hours.

Inasahan ang matinding trapiko sa pahilaga mula Miyerkules ng hapon hanggang Huwebes ng hapon at tumaas ang timog na dami sa hapon at gabi sa Sabado at Linggo.

Ang matinding trapiko patungong timog sa madaling araw ng Lunes ay inasahan din.

Hindi nakalimot sa paalala sa mga motorista hinggil sa pagsuri ng kanilang RFID account upang matiyak ang sapat na balanse, mga sasakyan bago bumiyaha, nakapahinga ng maayos, at pagsunod sa mga limitasyon ng tulin at mga regulasyon sa trapiko. Available ang mga update sa pamamagitan ng opisyal na mga pahina sa social media pati na rin ang MPT DriveHub app, upang mapanatiling alam sa mga motorista ang pinakabagong sitwasyon sa mga expressway ng MPTC. **PR**

Editorial

Maging Diyos, nakakasangkapan

NATAPOS na ang paggunita ng Semana Santa ng mga kapatid nating katoliko. Panahon ng pagninilayat pangungumpisal gayundin ang paghingi ng kapatawaran sa mga kasalanang nagawa. Hindi sapat ang pagsisisi lamang bagkus ang totoong pagbabalik-loob ay kailangan isagawa at patunayan.

Hinggil sa usaping nakawan o korapsiyon sa gobyerno ay naging pahayag ng simbahan na dapat sa paggunita ng Holy Week ay naibalik ng mga sangkot ang mga ninakaw sa kaban ng bayan. Ito ay para magkaroon ng kabuluhan o saysay ang kanilang hinihinging kapatawaran sa Panginoong Diyos. Problema lamang o maaaring katotohanan na maraming pulitiko at naglilingkod sa bayan na pakitang-tao lamang na ang masaklap ay magiging ang Diyos ay nakakasangkapan. sa pagtungo sa mga health center.

Pagsusulit sa Pisay Iskolar para sa Taong 2026-2027 Inanunsyo na

Sa isang press conference na ginanap sa Philippine Information Agency (PIA), opisyal na inilabas ng DOST-Philippine Science High School (PSHS) System ang mga resulta ng National Competitive Examination (NCE) para sa Taong-Paaralan 2026-2027.

Inihayag na ni Renato U. Solidum, Jr., Kalihim ng Kagawaran ng Agham at Teknolohiya at Tagapangulo ng Lupon ng mga Tagapangalaga ng PSHS System, ang mga pangalan ng mga matagumpay na nakapasok sa NCE para sa Taong Panuruan 2026-2027.

Matagumpay na nalampasan ng mga aplikante ang one-step screening na isinagawa noong Enero 2026. Itong pambansang entrance exam ay tinutukoy ang mga pinaka-promising na kabataang talento ng bansa sa agham at teknolohiya.

Libu-libong mga estudyante ng Baitang 6 mula sa iba't ibang bahagi ng bansa ang sumailalim sa mataas na kompetisyon na pagsusulit, na naganais na maging bahagi ng PSHS System, ang pangunahing high school sa agham sa Pilipinas sa ilalim ng Department of Science and Technology (DOST).

Sumasapi ang mga matagumpay na nakapasa sa isang komunidad ng

mga iskolar na nakatuon sa kahusayan, inobasyon, at paglilingkod sa bayan.

Binigyang-diin ng Executive Director na si Dr. Ronnalee N. Orteza na ang pagsusuri ay lampas sa kahusayan sa akademiko, na binibigyang-diin ang papel ng Sistema sa paghubog ng mga hinaharap na siyentipiko, tagabago, at mga pinuno.

Ang Pambansang Pagsusulit para sa Kompetisyon ay isang pagsusulit ng kaalaman. Isa rin itong daan na nagbubukas ng mga pintuan para sa mga kabataang Pilipino upang makakuha ng de-kalidad na edukasyon sa STEM at maging mga tagapagpauna ng pagbabago sa kanilang mga komunidad.

Sa pamamagitan ng NCE, patuloy na tinutukoy at pinapalago ng DOST-PSHS System ang mga batang Pilipinong may potensyal na makakatulong sa pagsulong ng agham at teknolohiya ng bansa, ayon kay Orteza.

Ipinahayag din ni Dr. Orteza ang mga mahahalagang update tungkol sa National Competitive Examination (NCE) para sa Taong-Paaralan 2027-2028. Ang mga kwalipikadong aplikante ay dapat mga estudyante ng Baitang 6 sa Taong-Paaralan 2026-2027 mula sa mga paaralang lehitimong kinikilala ng Department of Education (DepEd).

Magsisimula ang panahon ng aplikasyon sa Abril 6, 2026 at tatagal hanggang Nobyembre 7, 2026. Dapat matugunan ng mga aplikante ang sumusunod na mga kinakailangan.

Nararapat na mayroon sa panghuling marka na hindi baba sa 85% o mas mataas sa Agham at Matematika batay sa report card ng Baitang 5; o dapat kabilang sa itaas na 10% ng batch kung ang mga marka ay mas mababa sa 85%.

Kinakailangan ay isang mamamayang Pilipino na walang nakabinbing o aprubadong aplikasyon bilang imigrante sa anumang banyagang bansa. Hindi dapat higit sa 15 taong gulang pagsapit ng Hunyo 30 ng taong pagpasok. Kabilang pa di dito ang tamang pag uugali na naaayon sa marka ng kaaya-aya

Hindi dapat nakapag-apply muna para sa pagpasok sa PSHS, Dapat nasa mabuting kalusugan at handa para sa mahigpit na akademikong programa.

Maaaring mag-apply ang mga interesadong aplikante sa pamamagitan ng opisyal na online platform: <https://nce.pshs.edu.ph/> Ang pinakamalapit na PSHS campus, DOST Regional Offices, Mga Tanggapan ng Agham at Teknolohiya sa Probinsya. Maaaring pumili ang mga aplikante sa pagitan ng online o walk-in

na aplikasyon. Mga Kinakailangan Para sa Online na Aplikante, Kamakailang 1x1 na litrato sa ID, Sertipikadong totoong kopya ng report card sa Baitang 5

Sertipikasyon ng Top 10% (kung naaangkop), Sertipikasyon ng buong iskolarsyip (para sa mga aplikante ng pribadong paaralan, kung naaangkop) Bayad sa pagpoproseso: P300 para sa mga estudyante ng pribadong paaralan, Libre para sa mga estudyante ng pampublikong paaralan at ganap na iskolar

Mga Kinakailangan Para sa Mga Walk-in na Aplikante: Nakumpletong form ng aplikasyon Kamakailang 1x1 na litrato, Sertipikadong totoong kopya ng ulat ng grado ng Baitang 5 Sertipikasyon ng Top 10% (kung naaangkop), Sertipikasyon ng buong iskolarship (kung naaangkop)

Bayad sa pagproseso (pareho sa itaas) Ang mga karapat-dapat na estudyante ay makakatanggap ng suporta mula sa gobyerno, kabilang ang: Libreng matrikula, Libreng pagpapautang ng mga libro, Buwanang allowance Uniporme, transportasyon, at allowance sa pamumuhay para sa mga mababang kita, Pabahay sa dormitoryo (kung naaangkop)

Kalibre

Romy Santos
0977-7844136

Kontento o diskontento?

MAYROONG mga progresibong grupo na diskontento sa kinalabasan ng imbestigasyon ng Independent Commission for Infrastructure hinggil sa maanomalyang flood control projects.

Labis na nakukulangan ang mga ito sa pagpapanagot sa lahat ng sangkot sa korapsiyon lalo at wala ang mga tinatawag na 'big fish' lalo na ang pinakautak o mastermind.

Ang Bagong Alyansang Makabayan hindi lang sa ICC bagkus pati sa Office of the Ombudsman at Senado ay diskontenteno rin.

Puna naman ng Kilusang Bayan Kontra Kurakot na tila nagkaroon ng limitasyon sa pagsisiyasat ang ICC.

Dapat ay mabusisi at mas malalim na imbestigasyon para natukoy ang tunay na nasa likod ng korapsyon. Hangad nila ang tuluyang pagpapakulong sa mga matataas na opisyal kasama maging ang mga nasa Palasyo.

Sa kabila naman nito ay 'tumitingin' pa rin

naman sila sa Office of the Ombudsman at maghihintay sa kaukulang hakbang o aksiyon.

Gayunman ay hindi maiiwasan na marami rin ang nagsasabing hanggang 'tingin' na lamang sila sa Office of the Ombudsman.

Tila ba pinakakahulugan na maliit na tsansa lamang ang kanilang naaaninagan.

Sa puntong ito ay hindi naman masisisi ang iba kung may pag-aalinlangan sa Office of the Ombudsman.

Pwede namang mag-antabay pa at malay natin ay maging maganda ang resulta at katanggap-tanggap sa nakararami.

Ikaw po ba, kontento o diskontento sa resulta ng imbestigasyon ng ICC sa flood control anomaly? Lahat ay may angking talino at nananatiling mulat sa bawat takbo ng pangyayari sa paligid o bansa.

Huli man daw at magaling ay batiin natin ng Maligayang Kaarawan si Ombudsman Jesus Crispin Remulla.

HANEP
Basahin Mo Ito!

ROMEO S. SANTOS
Publisher/Editor-in-Chief

JUNE K. BILLONES
Managing Editor

Ang 'HANEP Basahin Mo Ito!' ay inilalathala tuwing lunes ng **HANEP Publication** na may tanggapan sa B10 L9 The Veraneo Brgy. San Sebastian Kawit, Cavite
Contact#: 0977-7844136/09687122927
Website: <https://hanep.net>

Email: ronejed@yahoo.com/ haneppublication@yahoo.com

PAUNAWA: Sariling pananaw o opinyon ng mga kolumnista ang nilalaman ng kanilang mga artikulo kaya wala pong kinalaman at pananagutan dito ang pamunuan ng publication

Member: **Publishers Association of the Philippines, Inc.**

Papi

ADVERTISING RATES
COMMERCIAL - - - - P200/col.cm
LEGAL NOTICES - - - P160/col.cm

KWF, bumisita sa TAOHAY NCCA Cultural Center and Regional Hub sa Lungsod Iloilo

Binisita nina Atty. Tagapangulong Marites A. Barrios-Taran at Fultaym Komisyoner Carmelita A. Abdurahman ng Komisyon sa Wikang Filipino (KWF) ang TAOHAY NCCA Cultural Center and Regional Hub noong 19 Marso 2026. Nakasama nila rito sina Dr. Salvador P. Bacio, Jr., Direktor ng Sentro ng Wika at Kultura ng West Visayas State University (SWK-WVSU) at G. Noel Galon de Leon, Direktor ng TAOHAY. Napag-usapan nila ang paglulunsad ng mga kolaboratibong programa na magtatampok sa yaman ng sining at panitikan ng rehiyon.

SWK-WVSU, nagsagawa ng Panlalawigang Seminar sa Korespondensiya Opisyal

Isinusulong ng Sentro ng Wika at Kultura ng West Visayas State University (SWK-WVSU) ang pagpapataas ng antas ng paggamit ng wikang Filipino sa pamamagitan ng Panlalawigang Seminar sa Korespondensiya Opisyal (PSKO) na sinimulan noong 19 hanggang 20 Marso 2026 sa WVSU Center for Teaching Excellence Hall, Lungsod Iloilo.

Layunin ng aktibidad na hasain ang mga kawani at kalahok na dumalo sa tamang pagsulat ng mga opisyal na dokumento, gaya ng liham, memorandum, at kapasiyahan alinsunod sa mga pamantayan ng Komisyon sa Wikang Filipino (KWF). Sa unang araw, binuksan ang programa sa pagbibigay ng mensahe nina Fultaym Komisyoner Carmelita C. Abdurahman, Kinatawan ang wikang Samar-Leyte, Komisyoner Alain Russ G. Dimzon, Kinatawan sa wikang Hiligaynon, Dr. Salvador P. Bacio, Jr., Direktor ng SWK-WVSU.

Sinundan ito ng pagtalakay ni Tagapangulong Atty. Marites A. Barrios-Taran ng KWF sa kahalagahan ng Atas Tagapagpaganap

Bilang bahagi ng pagsuporta sa pasilidad, nagkaloob ang KWF ng mga komplimentaryong sipi ng mga aklat, mapa ng mga wika sa Pilipinas, at KWF Diksiyonaryo ng Wikang Filipino (DWF). Bukod rito, magbibigay pa ang KWF ng karagdagang mga publikasyon upang higit pang mapaunlad ang mga sangguniang pangkultura sa TAOHAY. Ang TAOHAY ay ang kauna-unahang Cultural Hub ng Pambansang Komisyon para sa Kultura at mga Sining (NCCA). Maaring bisitahin ang kanilang opisyal na facebook page sa—Taohay NCCA Cultural Center and Regional Hub.

Blg. 335 o EO. 335, na nag-aatas sa lahat ng ahensiya ng pamahalaan na gamitin ang wikang Filipino sa mga opisyal na transaksyon. Matapos ito, tinalakay naman ni Dr. Jose Evie G. Duclay, Linguistic Specialist at tagapamahala para sa SWK-Visayas, ang Ortograpiyang Pambansa at ang tamang paghahanda ng korespondensiya opisyal. Sinuri niya rin ang resulta ng pre-test ng mga kalahok upang matukoy ang mga aspektong dapat pang paghusayan sa pagsulat.

Sa ikalawang araw, nagpatuloy ang seminar sa introduksiyon sa pagsasalin at masusing workshop sa editing sa ng paggabay ni Gng. Lourdes Z. Hinampas, Chief Language Researcher at Puno ng Sangay ng Salin. Para sa bahaging ito, mga kalahok ay aktuwal na nagrebisa ng kanilang sariling borador ng mga opisyal na sulatin.

Nagbigay ng mensahe ng pasasalamat ang Pangulo ng Pamantasan na si Dr. Joselito F. Villaruz sa mga kalahok na dumalo. Nagtapos sa pamamahagi ng mga koplimentaryong sipi ng aklat ng KWF ang dalawang araw na gawain.

Legarda binigyang-diin ang panghabambuhay na adbokasiya sa pagtataguyod ng kapayapaan sa paglagda ng PAMANA MOA

Binigyang-diin ni Senadora Loren Legarda ang kanyang panghabambuhay na adbokasiya sa pagtataguyod ng kapayapaan, kasabay ng paggunita sa kanyang mga dekadang karanasan sa pagmo-moderate sa mga lugar na may alitan, pakikipagnegosasyon para sa pagpapalaya ng mga bihag, at pagsusulong ng mga programang nagtataguyod ng kaunlaran mula sa mga kasunduang pangkapayapaan para sa mga komunidad na matagal nang napagkaitan ng batayang serbisyo.

Inilahad niya ang mensaheng ito bilang Guest of Honor and Speaker sa paglagda ng Memorandum of Agreement (MOA) para sa Palyapa at MAsaganang PamayaNan (PAMANA) Program sa pagitan ng Office of the Presidential Adviser on Peace, Reconciliation and Unity (OPAPRU) at mga nagpapatupad na lokal na pamahalaan, na ginanap noong Marso 26, 2026 sa Foro de Intramuros.

“Negotiation may stop the gunfire for a time, but only development can prevent it from starting again,” ani Legarda.

Binalikan ni Legarda ang kanyang mga unang misyon sa Sorsogon, Lianga, Marilig, Kalayaan, at Jolo, kung saan isinapanganib niya ang kanyang buhay upang matiyak ang pagpapalaya ng mga pulis, sundalo, at mamamahayag. “I placed myself in the middle of a crossfire with no script and no certainty about what would happen, focused only on the outcomes that the captives would return home alive, that we could open space for peaceful dialogue, and that I would return safely to my children,” kuwento ni Legarda.

Nakipagtulungan din ang four-term kina yumaong Jesus Varela at Tomas Millamena ng Iglesia Filipina Independiente sa pagpapalaya kay Army Major Noel Buan, at kalaunan ay sa pagpapalaya ng mga mamamahayag na sina Arlyn dela Cruz, Ces Drilon, at Jimmy Encarnacion.

Binigyang-diin niya na ang kapayapaan ay dapat pinatatag sa pamamagitan ng pagtugon sa kahirapan, kakulangan sa inklusyon, kawalang-katarungan, at kakulangan ng oportunidad.

“We stood firm that we would not validate abduction as a business model. We did not agree to ransom, instead, we committed to bring development assistance to communities long deprived of basic services,” ani Legarda.

Bilang isang propesyonal sa pambansang seguridad na nagtapos bilang top ng kanyang klase sa National Defense College of the Philippines, binigyang-diin ni Legarda na ang seguridad ay tungkol sa pagtiyak ng mga kondisyong pumipigil sa muling pagsiklab ng alitan. Ang PAMANA Program ang pangunahing programa ng pamahalaan para sa pagsasanib ng kapayapaan at kaunlaran na nakatuon sa mga komunidad na apektado ng alitan at mga liblib na lugar.

Mula 2011, nakapaglaan na ang PAMANA ng mahigit ₱75.8 bilyon na pamumuhunan para sa mga komunidad na apektado ng alitan, kabilang ang mga kalsada, tulay, pabahay, serbisyong pangkalusugan, at mga proyektong pangkabuhayan. Nakasaad sa MOA ang mga kinakailangan sa operasyon, pag-uulat, at post-implementation para sa maayos na pagpapatupad ng mga proyektong, na nagsisiguro ng malinaw na koordinasyon at pananagutan ng mga katuwang na ahensya.

Bilang Chairperson ng Senate Committee on National Defense and Security, Peace, Unification, and Reconciliation, at Chair ng Senate Committee on Culture and the Arts, pinagtibay ni Legarda ang ganitong pamamaraan sa pamamagitan ng Senate Bill No. 532 na naglalayong gawing institusyon ang Transitional Justice and Reconciliation Program para sa Bangsamoro, at sa karagdagang ₱850 milyon sa 2026 General Appropriations Act upang palawakin ang Educational Assistance Program ng OPAPRU.

“Through education, we aim to reduce the appeal of violence and expand the horizon of what is possible for the next generation of Filipinos,” ani Legarda.

Tinapos ni Legarda ang kanyang talumpati sa panawagan sa mga lokal na pamahalaan na tiyakin

ang inklusibo at transparent na pagpapatupad ng mga proyektong PAMANA.

“Peacebuilding requires the careful rebuilding of trust where none existed and

the delicate balancing of principle and pragmatism in the face of real and unavoidable danger,” Legarda concluded.

Mga gawain at programang pangwika, tinalakay sa pakikipagpulong ng KWF sa Cagayan

Nakipagpulong si Tagapangulong Atty. Marites Barrios-Taran ng KWF kay Gobernador Edgar Aglipay sa pagbisita sa Cagayan Provincial Capitol, Lungsod Tuguegarao noong 17 Marso 2026.

Ibinahagi sa pulong ang mga gawain at programa ng KWF sa pagpapaunlad at pangangalaga ng wikang Filipino at mga wika ng Pilipinas. Dumalo rin dito sina Undersecretary Harold Cabreros ng Office of Civil Defense (OCD) at Vice Mayor Lloyd Antiporda ng

bayan ng Buguey upang ibahagi ang pag-unlad at kalagayan ng Cagayan Valley.

Napagtuonan ng usapan ang pagtugon sa krisis sa literasiya ng kabataan sa pamamagitan ng pagpapahalaga sa wika, kultura, at kasaysayan sa mga paaralan.

Napagkasunduan ng mga opisyal na maglatag ng mga hakbang upang mapangalagaan ang mga nanganganib na wika sa lalawigan at mapanatili ang lokal na identidad ng mga mamamayan.

MOU ng KWF at Daraga Community College, Nilagdaan para sa Pagtatatag ng SWK

Nilagdaan ng Komisyon sa Wikang Filipino at Daraga Community College ang isang Memorandum ng Unawaan kaugnay ng pagtatatag ng Sentro ng Wika at Kultura sa nasabing institusyon.

Kinatawan nina Tagapangulo Atty. Marites A. Barrios-Taran, Komisyoner Benjamin M. Mendiola (para sa Pangasiwaan at Pananalapi), at Komisyoner Carmelita C. Abdurahman (para Proyekto at Programa) ang

KWF. Kinatawan naman nina Dr. Melvin M. Goyena (VP for Academic Affairs) at Prof. Keenen Christian O. Lim (Direktor ng SWK) ang Daraga Community College.

Layunin ng kasunduan na maitatag ang SWK sa Daraga Community College bilang sentro ng pagsusulong, pagpapaunlad, at pagpapalaganap ng wika at kulturang Filipino sa larang ng edukasyon at pananaliksik.

EXTRA JUDICIAL SETTLEMENT OF ESTATE WITH WAIVER OF RIGHTS

NOTICE is hereby given that the estate of the late **LEO CARLO C. ABULOC JR.** a resident of **B11 L27 PH3 Marycris Homes, Bucandala III, Imus City, Cavite 4104**, died on **August 15, 2025 at Las Pinas General Hospital**, the deceased was the registered owner of one (1) unit of motorcycle with the following details:
 -Brand: Honda
 -Model: Honda Click 125i
 -Plate Number: 744DQP
 -MV File No.:0401-00000847571
 -Engine Number: JA46E7009848
 -Chassis No: MH1JA4673JK009952

was extrajudicially settled by the surviving legal heirs, executed before Notary Public Atty. Kristofferson M. De Leon as per Doc No. 78; Page 17; Book XIV; Series of 2026.

Publication: HANEP March 30, April 6 & 13, 2026

Creating Music, Changing Lives: Amateur Songwriting Competition Showcases Emerging Talent

A meaningful Amateur Songwriting Competition for a cause was successfully held recently under the theme "Creating Music, Changing Lives," bringing together aspiring songwriters in a celebration of creativity, talent, and purpose.

The event was a collaborative effort of CISAT Education, CISAT Foundation, and LMDA Records and Studio, aimed at providing a platform for emerging songwriters to showcase their original compositions while supporting a worthy cause. Participants from various places took part in the competition, presenting songs that reflected themes of hope, inspiration, and positive change.

Each performance highlighted not only the musical talent of the contestants but also their creativity and passion for storytelling through music. The event effectively brought to life its core mission—demonstrating how music can be a powerful tool for personal expression and social impact.

The success of the event was made possible through the leadership and support of key organizers, including Mr. Michael A. De Lara, CEO of LMDA Records and Studio, and Mr. Jose Fuster Jr., President/CEO of CISAT Foundation.

Distinguished personalities from the music and media industry also graced the event. Among them were Jun Carlos, Director; Juvy De Guzman, also known as Yes Yes Yo Topacio, who served as host; Tonz Lander (T-Bon), Director; and Belle Surara, Radyo Agila host.

The panel of judges included Rachell Baldomaro, fashion model; Doc Mon Del Rosario, composer and COB; and Gioy Garrido, composer and music producer. Also present were Victor B. Salonga, Yes Yes Yo Topacio correspondent; Jane Famouz, indie film artist; Direk Otep; and Britney Cane of the

Wowowie Twins, who showcased her talent as a singer.

Beyond the competition itself, the program also sought to generate support for community-based initiatives, reinforcing the idea that music can serve as a catalyst for meaningful change in society.

According to the organizers, they look forward to holding more projects like this in the future, with the goal of continuously supporting local talent and inspiring a wider audience through the transformative power of music.

Establishing Full Connectivity from Cavite to Taguig...

PBBM Inspects Newly Opened CAVITEX C5 Link Segment 3B- story

President Ferdinand R. Marcos Jr. inspected the newly opened final segment of the CAVITEX C5 Link.

The newly opened stretch runs from Airport View Subdivision to the Sucat Interchange in Parañaque City.

The project is a joint venture between Metro Pacific Tollways Corporation's (MPTC) subsidiary, Cavite Infrastructure Corporation (CIC), and the Philippine Reclamation Authority (PRA).

Joining the President in the inspection were Transportation Secretary Banoy Lopez; Public Works Secretary Vince Dizon; Philippine Reclamation Authority (PRA) Chairman Alex Lopez; MPTC President Emeritus Mr. Jose Maria Lim; MPTC President and CEO Gilbert Sta. Maria; and Transportation Undersecretary Steve Pastor.

Segment 3B completes the 7.7-kilometer CAVITEX C5 Link. It connects Manila-Cavite Expressway (CAVITEX) to C5 Road in Taguig City, reducing travel time from the usual 1.5 hours to just 15 minutes.

The opening follows the earlier completion of Segment 3A-1 (C5 Flyover to Merville), Segment 3A-2 (Merville to RSG and Airport View), and Segment 2 (Sucat Interchange to R1 Expressway) between 2019 and 2024.

To immediately serve the

SSS urges household employers to register their house helpers through Kasambahay Caravan

QUEZON CITY – The Social Security System (SSS) urged household employers to register their kasambahay or household helpers with the SSS to ensure they are covered by the country's social security protection program, as it launched a Kasambahay Caravan on March 22, 2026 at 43 sites across Metro Manila and Rizal.

SSS President and Chief Executive Officer Robert Joseph M. de Claro emphasized that the Kasambahay Caravan is a key SSS initiative to extend protection to this often overlooked group of workers.

"Household helpers keep our homes running

smoothly but often lack emergency protection," de Claro said. "This initiative ensures every kasambahay can access SSS benefits such as sickness, maternity, disability, unemployment, retirement, funeral, and death."

De Claro added that registered kasambahay can also apply for SSS loan programs, including salary loans and calamity loans. "They will also get additional protection from the Employees' Compensation (EC) Program for work related sickness, disability, or death," he said.

Speaking at the kickoff event held at SM City Marikina on March 22, 2026, SSS NCR

Operations Group Acting Senior Vice President Benjamin Dolindo Jr. said the drive aims to strengthen social security coverage for a sector that plays a vital role in family life.

"Social security coverage for the sector that is truly important in our homes is a shared responsibility," Dolindo said. "May we continue fulfilling our responsibility to ensure that every house helper is registered and protected."

The Kasambahay Caravan is part of a broader campaign to bring SSS registration and membership services closer to household workers and their employers, many of whom are still not formally enrolled.

At the event, SSS provided on site services such as SSS registration for kasambahay and household employers, issuance of SSS numbers and member data change requests, online services assistance such as, My.SSS registration, password resetting, generation of Payment Reference Numbers (PRNs), loan and benefit application, and orientation on benefits, coverage, and registration responsibilities. Under Republic Act No. 1199 or the Social Security Act of 2018, employers are required to register their household helpers within 30 days of hiring and remit their contributions.

For kasambahay earning ₱5,000 or more per month, household employers deduct the employee's share from the salary, add their own contribution, and pay via accredited channels. For those earning ₱5,000 or less, employers fully cover the contributions.

SM City Marikina Mall Manager Francis Brian Cruz welcomed the partnership, saying the mall is committed to supporting community driven programs that promote social protection. "We are honored to partner with SSS in bringing essential services near to our community and most especially to our kasambahay who play an important role in our homes and our daily lives," Cruz said.

Social Security Commissioner Eva Arcos, who also attended the launch, stressed that social security should be viewed as a long term investment in workers' well being.

"We should look at social security as an investment rather than an expense," Arcos said. "For every employer who registers their kasambahay, they are not only paying a contribution but also securing a safety net for a worker who helps run their household."

The SSS plans to expand the Kasambahay Caravan in other areas with the goal of closing coverage gaps among household workers and ensuring they receive the same basic protections as other formal sector employees.

motoring public, Segment 3B will initially open under a modified scheme for a seamless bidirectional travel. Eastbound motorists will have direct access to Bonifacio Global City (BGC), while westbound travelers will have a smoother route toward Parañaque, Las Piñas, Bacoor, and Kawit, Cavite.

Designed as a six-lane expressway (three lanes per direction), the at-grade section will temporarily operate with four lanes (two lanes per direction) while Right-of-Way (ROW) concerns are being addressed. Once the DPWH acquires the pending ROW, the remaining portion of the service road will also be completed and opened in its planned two-lane-per-direction configuration. Construction of the additional expressway lanes will then begin to complete the full six-lane capacity for the entire stretch.

The CAVITEX C5 Link provides efficient access to NAI A and C5, via key interchanges at the R1 Expressway (Coastal Road), Sucat Road (Dr. A Santos Avenue), and C.P. Garcia Avenue (C5 Road). The expressway is projected to serve around 36,000 motorists daily.

By diverting heavy traffic, including commercial trucks, the expressway eases congestion on major arterial roads across Cavite and southern Metro Manila.

It also strengthens the logistics link between the industrial hubs of Cavite and the commercial centers of the National Capital Region, supporting regional economic growth.

Segment 3B will be free for all classes until further announcement. Motorists

will only pay the existing toll fees for CAVITEX C5 Link Segments 2, 3A-1, and 3A-2. Any updates will be announced by the Toll Regulatory Board (TRB) in coordination with CAVITEX management.

(Photo credit: DOTr & Presidential Communications Office)

SSS to explore loan moratorium and penalty condonation to ease economic burdens

QUEZON CITY – The Social Security System (SSS) said that it is actively studying the feasibility of offering a loan moratorium for members and a condonation program for contribution penalties for employers as relief measures amid economic challenges.

SSS President and Chief Executive Officer Robert Joseph M. de Claro said these measures aim to provide immediate relief to SSS members and employers struggling with financial difficulties, ensuring they can continue to access vital benefits without an added burden.

Additionally, SSS is evaluating options for extending contribution payment deadlines for employers and individual paying members, providing greater flexibility amid the current situation.

"We recognize the hardships many Filipinos

are enduring," de Claro said. "SSS remains committed to protecting the welfare of our over 40 million members. We are expediting internal reviews and consultations with stakeholders to roll out these support initiatives as swiftly as possible, while safeguarding the long-term sustainability of the SSS fund."

De Claro added that SSS is also actively pursuing digital initiatives to simplify administrative and implementation processes to reduce compliance burden and ensure the timely delivery of relief measures and services.

SSS assures the public that updates on these programs will be announced through official channels once finalized. Members and employers are encouraged to visit www.sss.gov.ph or its official social media channels for the latest information on its programs.

The **Cavite Career Caravan** opened doors to new opportunities at SM City Tanza, an initiative of the Provincial Public Employment Service Office. With 55 participating companies and 460 job seekers, the event successfully led to 71 hired on the spot, bringing meaningful employment opportunities closer to the community.

Turning skills into hope

At 69, Wilma Nicolas, a widow and mother of five, has spent her life working hard for her family. Her journey began in Bataan before relocating to Palawan with her grandmother and parents, believing the island would give them better opportunities to start over. Wilma started her own family at 16 in Puerto Princesa, where she also learned the process of making smoked fish, a skill that helped support her family's needs. At first, the business was started by her mother-in-law, and she later perfected it with the help of her mother. As her mother-in-law aged and could no longer manage the business, Wilma took over. Afterwards, the business grew and required additional capital. This prompted her to become a client of CARD SME Bank, Inc., a thrift bank under CARD MRI. She started with a modest loan of PHP 5,000, and solely used it to sustain the business. For over 15 years of clientship, her loan grew to PHP 250,000, where she invested to meet the expanding business demands. Her livelihood also benefits the community, as local fishermen supply fresh fish and earn income while helping keep her business running. "Dahil sa pagiging client ko sa CARD SME Bank, bukod sa akong negosyo, marami na akong naipundar na mga

home appliances, napagawa ko ang aming bahay, at napagtapos ko ang tatlo kong anak sa pag-aaral. (Being a client of CARD SME Bank has allowed me, not only to grow my business, but also to acquire home appliances, renovate our house, and support my three children in finishing their studies)," she said with pride. Like other entrepreneurs, Wilma faced many challenges. Natural calamities often disrupt fishing, limiting supplies and slowing production. Yet Wilma's determination never waver and she keeps going through every setback. Aside from her resilience and perseverance, Wilma also credits CARD SME Bank for being more than just a financial institution. "Magaling ang CARD SME Bank dahil nasolusyunan nila ang mga pangangailangan at problema naming mga kliyente, lalo na pagdating sa karagdagang kapital para aming negosyo. (CARD is helpful because it understands and addresses our needs as clients, especially when we need additional capital for our businesses)," Wilma said. What started as a simple household activity, Wilma's smoked fish business has grown into a reliable source of income. Today, her products reach customers across Puerto Princesa, Palawan,

and even abroad through loyal OFW customers. Looking ahead, Wilma wants to remain focused on her business, the venture that has carried her family through life's ups and downs. For her, the business is more than a livelihood. It is proof of her perseverance and strength, showing how she turned her skills into lasting support for her family. For orders and inquiries, those who are within the area may visit her stall at Puerto Princesa Public Market, Palawan, or contact her at 0912-120-9577.

At her stall in Puerto Princesa Public Market, Palawan, Wilma Nicolas, a 69-year-old proud CARD SME client, runs a smoked fish business she has nurtured over decades with hard work and community support.

ARMYs gathered in full force at SM City Dasmariñas as fans of global K-pop group BTS filled the Main Event Center for The Return of BTS: Echoes of Seven. The fan celebration turned the venue into a vibrant ARMY playground, bringing music, activities, and shared moments that highlighted the fandom's passion and unity. #GalaToTheMax #SMFandom #BorahaeWithSM #EveryoneAtSMDasma #SharedMomentsAtDasma SM City Dasmariñas

PAPI COURTESY CALL STRENGTHENS TIES WITH AKLAN LEADERS

KALIBO, AKLAN—A meaningful and productive courtesy call was held between the officers of the Publishers Association of the Philippines, Inc. (PAPI) and key leaders of Aklan, further strengthening collaboration between the media sector and local government units. Leading the delegation were PAPI Chairman Nelson S. Santos and PAPI Vice President for Visayas Giecel Toriano-Albar, who engaged in discussions with Aklan's top officials on media partnership, public information dissemination, and community development. The delegation was warmly received by prominent Aklan leaders including Kalibo Municipal Mayor Hon. Juris Bautista Suco and Vice Mayor Hon. Phillip Yerro Kimpo Jr., who both expressed their support for responsible journalism and strengthened media relations in the municipality. Also present were 1st District Representative Hon. Jesus "Papa Jess" R. Marquez and former Congressman Carlito S. Marquez, whose presence underscored the importance of unified leadership in advancing Aklan's development agenda.

Representing the Provincial Government, Honorable Governor Jose Enrique "Joen" Miraflores extended his support through Provincial Administrator Atty. Selwyn Ibarreta, highlighting the province's commitment to transparency and cooperation with media organizations. Malay Municipal Mayor Froilbar "Fromy" Bautista was also in attendance, further demonstrating a collective commitment among Aklan officials to foster open communication with the media. The courtesy call also served as part of the preparations for the upcoming 2026 PAPI Midyear Conference, which will be held in Kalibo and Boracay from June 24 to 27, 2026. The event is expected to

gather media practitioners from across the country, providing a platform for knowledge-sharing, collaboration, and strengthening the role of community journalism in national development. Overall, the courtesy call served as a platform to discuss future collaborations, strengthen institutional relationships, and reaffirm the shared goal of promoting truth, accountability, and development through responsible journalism. This initiative reflects PAPI's continuing mission to build strong partnerships with local government units across the country, ensuring that accurate information reaches communities and empowers citizens. (PAPI Team)

PROPEL BUSINESS HUB OPENS TO DRIVE COMMERCIALIZATION OF FILIPINO INNOVATIONS

The Department of Science and Technology (DOST) formally launched the PROPEL Business Hub and Exhibit Center on March 31, 2026, at the PROPEL Hub-Executive Lounge, DOST Complex along General Santos Avenue in Taguig City, establishing a collaborative space aimed at accelerating the commercialization of Filipino innovations and strengthening the country's science, technology, and innovation (STI) ecosystem. The PROPEL Business Hub is envisioned as a dynamic platform that brings together startups, innovators, scientists, experts, and research institutions, enabling stronger collaboration and bridging the gap between discovery and deployment. It serves as a venue where research outputs can be transformed into market-ready solutions through access to shared facilities, advanced equipment, and technical expertise.

Dr. Napoleon K. Juanillo Jr., Assistant Secretary for Technology Transfer, Communications, and Commercialization, emphasized that the hub stands as a platform for turning possibilities into reality by connecting innovators with the scientific community and providing an environment that fosters collaboration and technology development. Meanwhile, Dr. Renato U. Solidum Jr., Secretary of the Department of Science and Technology, highlighted that the initiative enables researchers and startups to benefit from mentorship, incubation, and acceleration programs, while also opening opportunities for industry matching and technology pitching. He underscored the importance of promoting regional strengths across priority sectors such as agriculture, marine resources, advanced manufacturing, health technologies, and renewable energy. The DOST chief further noted that the establishment of the hub reflects the agency's firm commitment to move beyond research publication toward full commercialization. By strengthening linkages among government, academe, industry, and investors, the PROPEL Business Hub helps build a seamless pipeline from ideation and validation to prototyping, production, and global competitiveness. With the launch of the PROPEL Business Hub and Exhibit Center, DOST reinforces its goal of ensuring

that Filipino innovations do not remain on shelves but are translated into real-world applications that drive inclusive economic growth and national development. **(Nelson Santos)**

Recognition of the hard work and dedication of PGC public servants

On March 30, the Program on Awards and Incentives for Service Excellence (PRAISE) Committee once again facilitated the distribution of tokens of appreciation as performance incentives to qualified employees of the Provincial Government of Cavite, in recognition of their excellent delivery of public service. The ceremony was attended

PhilHealth Enhances Payment System with SPA Generator for Self-Paying Members

As part of its digitalization efforts to improve service efficiency, the Philippine Health Insurance Corporation (PhilHealth) is rolling out the Statement of Premium Account (SPA) Generator for self-paying members beginning April 1, 2026. Under this initiative, self-paying members are required to generate a Statement of Premium Account (SPA) prior to payment, ensuring that contributions are properly recorded and credited without delay. This digital system reduces errors in payment processing and helps members maintain accurate, up-to-date contribution records, which are essential in availing of PhilHealth benefits. In accordance with PhilHealth Advisory 2026-0016, a "No SPA, No Payment" policy will be implemented for self-paying members, including Self-Earning Individuals, Professional Practitioners, and Overseas Filipinos (excluding sea-based migrant workers). PhilHealth encourages members to begin using the SPA Generator ahead of full implementation to ensure a smooth transition. Members may generate their SPA through spagen.philhealth.gov.ph or by scanning the QR code found in the official PhilHealth website. The system generates a QR-coded SPA containing key payment details, which members can present to any PhilHealth Local Health Insurance Office (LHIO) cashier or any PhilHealth-Accredited Collecting

OPPDC facilitated training on ELA-PDIP Monitoring

The Office of the Provincial Planning and Development Coordinator, successfully spearheaded the Training on the Preparation of Executive-Legislative Agenda – Provincial Development Investment Program 2025-

by Vice Governor Ram Revilla Bautista, along with members of the Sangguniang Panlalawigan, who expressed their appreciation for the employees' hard work, loyalty, and valuable contributions to efficient and effective governance. The event also served as a celebration for employees who marked their birthdays in the month of March. — **OPIO**

2028 Monitoring Report at the New Provincial Government Center, on March 26, 2026. The activity gathered ELA-PDIP focal persons from provincial government departments and units, to enhance their understanding of the monitoring system and capacitate them on how to properly accomplish the monitoring tool for the status of their respective programs, projects and activities (PPA). Provincial Planning and Development Coordinator Engr. EnP Lorna Leyran welcomed the participants and emphasized the importance of the training in effectively tracking the progress and outcomes of PPAs. This was followed by an overview of the activity delivered by EnP Mary Grace Reyes.

The training featured a series of interactive lectures, discussions, workshops, and presentation of outputs aimed at equipping participants with the necessary knowledge and skills in preparing accurate and reliable monitoring reports. These efforts contribute to ensuring transparency and data integrity in the implementation of provincial programs and projects. By the end of the activity, participants gained a clearer understanding of the importance of well-planned and effectively monitored projects in achieving the province's development goals. The training was conducted by governance sector, covering Economic, Infrastructure, and Environmental Management, and will continue with the

Cavite empowers working students with Educational Assistance Program

The Provincial Government of Cavite successfully conducted the distribution of Educational Assistance on March 25, at De La Salle University-Dasmariñas. The initiative, led under the leadership of Governor Francisco Gabriel "Abeng" Remulla, reaffirmed the province's strong commitment to supporting students in their academic journey. A total of 147 beneficiaries received cash assistance, providing much-needed financial support for their educational needs.

The recipients are part of the

DLSU-Dasmariñas Night College, a free scholarship program established in 1988 that is dedicated to empowering working students across Cavite. Through this program, students are given the opportunity to pursue higher education while balancing their professional responsibilities. The Provincial Government extends its heartfelt support to all beneficiaries and continues to champion programs that promote accessible and inclusive education for every Caviteño. — **OPIO**

PSA Delivers On-Site Civil Registration Services in Talisay, Batangas

The Philippine Statistics Authority (PSA) Regional Statistical Services Office IV-A, in partnership with PSA Batangas, successfully conducted a Civil Registration System (CRS) Mobile Outlet/Service at the Talisay Municipal Hall on March 25, 2026.

The activity aimed to bring essential civil registration services closer to the community by providing on-site processing and issuance of PSA documents such as birth, marriage, and death certificates, as well as the Certificate of No Marriage (CENOMAR) and Certificate of No Death (CENODEATH). Residents of Talisay and Institutional and Social sectors. — **OPIO**

nearby areas benefited from the convenient and accessible service, eliminating the need to travel to distant PSA outlets. The initiative forms part of PSA's ongoing efforts to improve public service delivery and ensure that civil registration documents are readily available to all Filipinos, particularly those in underserved areas. PSA RSSO IV-A and PSA Batangas expressed their appreciation to the Local Government Unit of Talisay for its support and coordination, which contributed to the successful implementation of the mobile service. The PSA remains committed to expanding its outreach activities to better serve communities across the region.

PGC brings health outbreak to Imuseños in Bayan Luma III

The Provincial Government of Cavite, through its Medical Mission Team and the Office of the Provincial Health Officer, in partnership with the City Health Office

Community medical-dental mission reaches 996 residents in Imus

of Imus, successfully conducted a Medical and Dental Mission on March 25, in Barangay Bayan Luma III. The initiative provided free medical consultations and check-ups to 423 patients, with a dedicated team of healthcare professionals addressing a wide range of individual health concerns. In addition, 83 patients benefited from free tooth extractions, underscoring the mission's strong emphasis on promoting proper dental care. Held in a strategic and accessible community location, the mission aimed

Nearly 1,000 residents of Barangay Pasong Buaya 2, City of Imus received free healthcare services during a Medical and Dental Mission conducted by the Provincial Government of Cavite on March 28, 2026. The mission delivered 735 medical consultations and 79 dental services, along with 89

Free Blood Sugar (FBS) tests and 93 ECG screenings. Present during the activity were Mayor Alex Advincula, Congressman AJ Advincula, and members of the Sangguniang Panlungsod, underscoring their continued support for community health programs. — **OPIO**

not only to meet immediate healthcare needs but also to raise awareness about preventive care and overall wellness. The organizing team expressed sincere gratitude for the collective effort of all partners and volunteers, emphasizing the vital role of community collaboration in bridging healthcare gaps. The success of the initiative reflects a strong commitment to improving the well-being of local residents and serves as an inspiring model for future healthcare programs in underserved communities. — **OPIO**

Kinabukasan ng Ph Bilyar kasama ang SBA Next bilang Opisyal na Network ng Pool Hub

Ang Sharks Billiards Association (SBA) ay opisyal na inilunsad ang SBA Next, ang kanilang liga sa panahong walang laro na idinisenyo para tuklasin, buuin, at itaas ang susunod na henerasyon ng mga manlalaro ng bilyar mula sa Pilipinas.

Ang SBA Next ay nagtatatag ng malinaw na daanan para sa mga umaasam na talento sa pamamagitan ng paglalagay sa kanila sa ilalim ng pagtuturo at pamamahala ng mga matatag na may-ari ng koponan. Ang liga ay magtatampok ng mga regular na laban para mapahusay ang mga kasanayan at handaan ang mga manlalaro para sa propesyonal na kompetisyon, na may mas mabilis na daloy ng laro at mas maikling oras para sa bawat shot na sumasalamin sa istilo ng paglalaro ng SBA.

Ang unang pagtatakbo ng SBA Next ay magsisimula ngayong Hulyo 2026 at tatakbo hanggang Setyembre. Sa pagtatapos ng season, ang mga nangungunang manlalaro ay makakakuha ng kwalipikasyon para sa opisyal na SBA Draft, kung saan maaari silang mapili para mapasama sa mga propesyonal na koponan bago pa magsimula ang Season 3 sa Oktubre.

"Ang SBA Next ay binuo ang mga kinabukasang kampeon. Hindi lamang ito isang liga, kundi isang sistema na sa wakas ay nagbibigay ng istraktura sa mga hilaw na talento ng mga Pilipino," ani Hadley Mariano, Tagapagtatag at Punong Tagapamahala (CEO) ng SBA.

Sa parehong paglulunsad, ipinakilala rin ang SBA Co-Founder na si George Ho maging ang mga SBA bilang Opisyal na SBA Pool Hubs, isang pambansang network ng mga kasosyong pool hall na nagdudulot ng liga mas malapit sa mga komunidad sa buong bansa. Kabilang sa mga founding hub ang Cuehub Billiards Sportsbar and Lounge, Break88 Pool Club, 3Cushion Sportsbar, SkyJ Billiard Hall, Dreams Billiard Hall, at ang malapit nang buksan na Badkoi Billiards.

Ang mga lugar na ito ay magsisilbing lokal na destinasyon kung saan maaaring manood ng mga live na laban ang mga tagahanga, magtipon bilang isang komunidad, at mas malalim na makipag-ugnayan sa isport. Ang mga may-ari ng pool hall ay makakakuha rin ng mga bagong pagkakataon para palawakin ang kanilang negosyo sa pamamagitan ng mga kasosyo at

mga inisyatibong sinusuportahan ng liga.

Ang inisyatibong ito ay nagmamarka ng pagbabago sa paraan ng pagkarana ng bilyar sa Pilipinas. Ang dating magkakaibang at higit na lokal na gawain ay ngayon ay nagiging mas magkakaugnay na pambansang kilusan.

"Palagi na nating pangarap na bumuo ng isang sistema na nag-uugnay sa mga pool hall at mga

Pangarap na Philippine Baseball center sa bansa inaasam ng PABA

Malapit nang maisakatuparan ang isang inaasam na "field of dreams" para sa Philippine baseball.

"If you build it, they will come," ani Philippine Amateur Baseball Association (PABA) president Rodolfo "Boy" Tingzon, Jr. sa kanyang pagdalo sa lingguhang Usapang Sports ng Tabloids Organization in Philippine Sports, Inc. (TOPS) sa Rizal Memorial Sports Center (RMSC) Badminton VIP Hall.

Hinango ang kanyang pahayag mula sa klasikong pelikulang Field of Dreams, inamin ni Tingzon na sa kabila ng tagumpay ng pambansang koponan sa pandaigdigang entablado, nananatiling matumal ang interes sa sport, kung saan tila nabawasan ang mga manonood at unti-unti na ring inaalas ng mga magulang ang baseball sa listahan ng summer activities ng kanilang mga anak.

"Those were the days when fans and families filled the Rizal Baseball Stadium to the rafters. Every game felt like a fiesta," Tingzon recalled. "I'm grateful to

tagahanga sa buong bansa. Naniniwala kami na ito ang simula ng isang mas organisado at napapanatiling komunidad ng bilyar sa Pilipinas," dagdag pa ni Mariano.

Sa paglulunsad ng SBA Next at ng Opisyal na Pool Hubs, patuloy na lumalapit ang SBA sa kanilang layunin na gawing mas na-access, mas may istraktura, at mas malawak na sinusunod ang bilyar sa buong bansa.

have witnessed that golden era. Now, as PABA president, I feel it's my responsibility to bring life back to the sport we love for the next generation," ani Tingzon.

Ayon kay Tingzon, nananatiling nangungunang bansa ang Pilipinas sa baseball sa Southeast Asia at ika-lima sa Asya, kasunod ng Japan, Korea, Taiwan, at China. "Hindi tayo nagkukulang sa talento. Tuloy-tuloy at matibay ang ating grassroots program. Ang tunay na problema ay ang kakulangan ng playing venue. Mula pa noong 1938, ang Rizal Baseball Stadium lamang ang tanging pag-aari ng gobyerno na diamond field sa bansa.

May ilan mang naitayo, pribado naman ang mga ito," diin ni Tingzon, na anak ng yumaong si Rodolfo, Sr., na kinikilalang "Father of Asian Youth Baseball."

Ang nakatatandang Tingzon, na dating kongresista ng Laguna, ang nagtatag ng Little League Baseball sa bansa noong 1964 at kalaunan ay itinatag ang PONY baseball/softball sa Asya noong 1975. Isa

Meralco panalo sa Titan ng PBA Commissioner's Cup

Nalampasan ng Meralco ang huling pagsisikap ng Titan Ultra upang mapanatili ang 118-105 na dambuhalang panalo sa kanilang laro sa PBA Commissioner's Cup sa Smart Araneta Coliseum.

TITAN - JERRICK BALANZA VS AARON BLACK - MERALCO

HINDI alintana ni Meralco point guard Aaron Black ang hirap sa depensa nito ng sabayan ang opensang pag basket na ginawa ni Jerrick Balanza ng Titan Ultra sa mahipitang tagpo nila sa PBA 50th Season Commissioner's cup sa Araneta Coliseum. (REY NILLAMA)

SHARK BILLIARD ASSOCIATION SEASON 3 PRESSCON

SI SBA Founder, CEO Hadley Mariano at SBA Co-Founder George Ho makaraang ilunsad ang Phi Billiard, Network Pool Hub na kinabibilangan ng mga opisyal na SBA Pool Hubs sa bansa kabilang ang mga may-ari Pool Hall ng lumahok sa ginanap na pag titipon sa liga ng Shark Billiard Association Network Hub. ng ganapin ang pag titipon sa Max Restaurant, Scout Tuzon Quezon City. Itinakda naman ang season 3 ng SBA tournament sa darating na Hulyo hanggang September. (REY NILLAMA)

Editor: RGN
Email: nillamareymundo@yahoo.com

rin siya sa mga nagtatag ng World Boys Baseball Federation noong 1982. Sa muling pakikipagtulungan ng PABA sa Philippine Sports Commission (PSC) sa pamumuno ni Chairman Patrick "Pato" Gregorio, sinabi ni Tingzon na muling babalik sa tamang direksyon ang baseball sa bansa ang landas na sinimulan ng kanyang ama.

"Tutulungan kami ng PSC na tukuyin ang mga probinsya sa Visayas at Mindanao kung saan magtatayo tayo ng regional training centers. Inaprubahan din ni Chairman Pato ang masterplan ng PABA para sa National Youth Baseball Championship ngayong taon.

Mula distrito hanggang regional level, magkakaroon tayo ng mga torneo. Ang mga kampeon dito ay magtatagisan sa National Finals. Sa ganitong programa, maibabalik natin ang interes ng mga kabataan sa baseball, mapapalakas ang grassroots, at mas marami tayong mapipiling talento para sa National Team," paliwanag ni Tingzon.

Dagdag pa niya, naghahanap din ang PSC ng lugar sa loob ng New Clark City sa Capas, Tarlac upang magtayo ng isang makabagong

Diamond Field. Kamakailan lamang ay nakipagkasundo ang PSC sa Bases Conversion Development Authority (BCDA) upang paunlarin ang 30 ekтарыang lupa sa NCC bilang isang sports hub.

"Sisimulan na namin ito, lalo na't napapanahon dahil may PSC head tayo na tulad ni Pato Gregorio. Pinagsasama niya ang sports at turismo na mahalaga sa matatag na sports program," dagdag ni Tingzon.

Sa kabila ng mga planong ito, nakatuon din ang PABA sa masinsinang paghahanda ng men's team para sa Asian Games sa Nagoya ngayong Setyembre, gayundin sa pagho-host ng Asia Pacific Championship sa Nobyembre.

"Magtatakda kami ng national tryouts pagkatapos ng UAAP at NCAA sa Hunyo upang mabigyan ng pagkakataon ang mga batang atleta. Bukas din ang tryouts sa mga dayuhang may dugong Pilipino.

Umaasa kaming makakuha ng mahuhusay na pitcher dahil dito tayo nagkukulang. Sa ngayon, ang pinakamabilis nating pitching ay nasa 55 mph," ani Tingzon.

TOPS USAPANG SPORTS GUEST PABA PHILIPPINE AMATEUR BASEBALL ASSOCIATION

TINALAKAY kamakailan sa lingguhang TOPS Tabloids Organization in Philippine Sports Usapang Sports ni Philippine Amateur Baseball Association (PABA) president Rodolfo "Boy" Tingzon, Jr. Ang nalalapit na Katuparan para sa pangarap na baseball field. Bunsod nito ng magiging katuwang ang PSC upang mag hanap ng lugar sa loob ng New Clark City sa Capas, Tarlac na maaring magamit na baseball training sa hinaharap. Kasama sa larawan si Edwin Rollon ng Sportstek (TOPS moderator). (REY NILLAMA)

Cayuna ng Cignal PVL Press Corps of the Week

Kumpiyansa ang Cignal na nasa tamang direksyon ito sa pamumuno ng nangungunang playmaker na si Gel Cayuna. Ang beteranong setter ay humakbang nang ang Super Spikers ay pinaka-kailangan siya, na nag-angkla sa pagbabalik ng koponan sa semifinals sa 2026 Premier Volleyball League (PVL) All-Filipino Conference.

Nanindigan si Cayuna sa kanyang pangako na maghatid ng higit sa 30 mahusay na set at dobleng-digít na puntos, na naabot ang tagumpay laban sa hindi bababa sa makapangyarihang Creamline at sa kilalang setter nitong si Jia Morado-De Guzman sa isang kapanapanabik na limang-set na panalo sa qualifying round.

Sa likod ng masterclass ni Cayuna, nagtagumpay ang Super Spikers laban sa paboritong Cool

Smashers, 25-21, 24-26, 18-25, 25-22, 17-15, sa Smart Araneta Coliseum.

Ang kanyang nakakabilib na produksyon ng 34 na kahanga-hangang set at 11 puntos ay hindi lamang naghatid sa Cignal sa round robin semis kundi nagbigay din sa kanya ng pagkilala bilang PVL Press Corps Player of the Week na ipinagkaloob ng Pilipinas Live para sa panahong Marso 24 hanggang 28.

Pinangunahan ng produkto ng Far Eastern University ang kanyang mga kakampi na sina Santos at Gandler, si Savi Davison ng PLDT, si MJ Phillips ng Nlxd, si Ivy Lacsina ng Akari, si Jean Asis ng Galleries Tower, at si Sisi Rondina ng Choco Mucho para sa lingguhang parangal na ibinigay ng mga print at online na mamamahayag na sumasaklaw sa liga na inorganisa ng Sports Vision.

Tinukoy ng coach ng Cignal na si Shaq Delos Santos pagkatapos ng mabangis na panalo na itinakda nina Cayuna at ng kanyang mga manlalaro ang isang pamantayan para sa kanilang sarili bilang motibasyon upang talunin ang 10-time na kampeon na Creamline at makabalik sa semifinals matapos ang dalawang komperensya pagkawala.

Ang pagbagsak ng puntos sa parehong koponang tinalo sila sa isang limang-set na laban sa pagtatapos ng preliminaryong round ay nagpalakas din sa sigasig ng Super Spikers. Magkakaroon ang Cignal, na nasubok na sa laban, ng ilang linggo upang maghanda bago sumabak sa Final Four na magsisimula sa Abril 11 sa SM Mall of Asia Arena.

Panuorin ang kapanapanabik na mga laban ng kauna-unahang at nag-iisang propesyonal na liga ng kababaihang volleyball sa bansa nang live at on demand sa pamamagitan ng Pilipinas Live app at sa www.pvl.ph.

PVL PRESS CORPS PLAYER OF THE WEEK - ANGELICA CAYUNA CIGNAL SUPER SPIKERS
PHOTO BY: REY NILLAMA